

ՏԵՂԵԳԱԴՈՒ

DEGHEGADOU

ՀԱՅՀԱՅԴՈ

Հրատարակութիւն Գանիրէի Հ.Բ.Ը.Ի.

نشرة جمعية القاهرة الخيرية الأرمنية العامة

**2011-2012 ՏԱՐԵՆԳՐԱԿԱՆ ԳԵՐԱԶՈՒՑԻԿՆԵՐԸ ԳԱՀԵՐԵՔ
ՀՔԸՄ-Ի ՎԱՐՉՈՒԹԵԱՆ ՀԵՏ**

**ԳԱՀԵՐԵՔ ՀՔԸՄ-Ի «ԾԻԱԺԱՆ» ՄԱՆԵԿԱԿԱՆ ԵՐԳ-ԶԱԽՈՒՄԱՅ
ՀԳՄ-Ի 2013-Ի ԵՐԻՏԱՍԱՐԴԱԿԱՆ ՓԱՌ-ԱՏՈՆԻՆ**

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

ԽՄԲԱԳԻՐ Հաքէ Մարգարեան ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ԽՈՐՃՐԴԱՏՈՒ Պերճ Թեղուան ՍՐԲԱԳՐԻՉ ՎԵՐՍՈՒԳԻՉ Անայիս Ծիզմէճեան ԳԵՂԱՐՈՒԵՍՏԱԿԱՆ ԶԵՒԱՌՈՐՈՒՄ Հահէ Լուսարարեան ՀԱՄԱԿԱՐԳՉԱՅԻՆ ՀԱՐՈՒՄՑ Հաքէ Մարգարեան Վարդուիի Արթինեան ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ Nubar Printing House	Հակոբ Խոհանոսիս Մաշտո՞ց Թէ՞ Մաշթոց Արտաշէս Սրկ. Նշանեան Յակոբ Տիլաչար Աթաթիւրքի Մօս Երգեց Զօրավար Անդրանիկին Երգը «Յայդուկ» Արեւմտահայերէնի վերածեց՝ Ը. Ս. Փայլուն Յաջողութեան Մը Դժուար Ուղին «Տ» Գահիրէի ՀԲԸՍ-ի Կը Պարգևատրէ Յամայնքիս Փայլուն Ուսանողները Գահիրէի ՀԲԸՍ-ի կայքէցն քաղեց՝ Անայիս Ծիզմէճեան Կաղանդ Պապային Այցելութիւնը Գահիրէի ՀԲԸՍ-ի «ԾԻԱԾԱՆ» Մանկական Երգչախումբին Գահիրէի ՀԲԸՍ-ի կայքէցն քաղեց՝ Անայիս Ծիզմէճեան Յայ Գեղարուեստասիրաց Միութեան 2013-ի Երիտասարդական Փառատօնը Կասիա Ճղալեան Լոյս Տեսան Գահիրէի ՀԲԸՍ-ի 2013-ի Պատի Օրաթերթիկներով Եւ Գրպանի Օրացոյցներով Յելիոպոլսոյ ՀՍԸԸ ՆՈՒՊԱՐԵՆ Ներս Տոքք. Ներմինէ Վարժապետեանի Ծահեկան Դասախոսութիւնը Սոսի Ներետեան-Յակոբեան Յելիոպոլսոյ ՀՍԸԸ ՆՈՒՊԱՐԸ Կը Տօնախմբէ Սուրբ Ծննդեան Խթումը Գահիրէի ՀԲԸՍ-ի կայքէցն քաղեց՝ Անայիս Ծիզմէճեան Սահ Գահիրէի Թեմական Ժողովի Երկարամեայ Անդամ Պետրոս Մովսէսեանի	2 4 6 8 11 12 14 15 16
Թիւ 66 Նոր Շրջան ՅՈՒՆՈՒԱՐ 2013		

Ամանորեայ շնորհաւորանքներ ու բարեմաղթանքներ կը յդենք մեր բոլոր ընթերցողներուն, բանափեղծ Զարեհ Խորախունիի քերթուածներէն մէկուն գողերով, որ արդիական է եւ հոգեհարազարդ կը թուի ըլլալ նաև մեր երկրին ներկայ կացութեան մէջ ապրող իրաքանչիր անհապի:

Ներկայացուող բանափեղծութիւնը ձօնուած է Թուրքիոյ երջանկայիշափակ Պագրիարք, Շնորհք Արք. Գալուսպեանին: Նոգելոյս Պագրիարքը անձամբ անզիւնի թարգմանած՝ եւ կարդացած է զայն, Վարշավիոյ մէջ կայացած «Մարդիկ եւ Կրօնքներ» համաշխարհային խաղաղութեան համագումարի ընթացքին (Սեպտեմբեր 1989):

«Տ»

ԵՐԳ ԿԱՂԱՆԴԻ

Եթէ ամէն

Այր կին մանուկ - ամէն մարդ

Ամբողջ աշխարհն - հինգ միլիառ մարդ - ամէնքն ալ

Օր մը յանկարծ

Միտքը խռով սիրտը գինով ազատութեան հովերէն

Դուռ պատուհան բանային

Փողոց շուկայ հանդ ու դաշտերն իյնային

Միաբերան ահեղագոռ պոռային.

- Խաղաղութիւն խաղաղութիւն խաղաղութիւն եղբայրներ...

Օր մը յանկարծ

**Քաղաքացի կամ շինական - ծեր երիտասարդ - ամէն մարդ
հինգ միլիառ կամ հինգուկէն**

Կուրծքը բացած շունչը խառնած խաղաղութեան ձայներուն

Եթէ իշնէ հրապարակ

Ճեռք ճեռքի տայ, շղթայ կազմէ - շրջանակ

Ճուրջպար բռնէ աշխարհի շուրջ - պարէ ցատկէ համարձակ

Ու երգէ.

-Ուրախութիւն ուրախութիւն ուրախութիւն եղբայրներ...

Յետոյ դարձեալ

Եօթնէն մինչեւ եօթանասուն - աւելի՝

Մէծ ու պատիկ մանչ ու աղջիկ - ամէն մարդ

գուցէ նոյնիսկ վեց միլիառ

Ճոգին լեցուած աչքերն յորդած ուրախութեան ծովերով

Եթէ վազք՝ թեւաբաց

Ողջագուրէ ո՞վ որ ելլէ իր դիմաց

Չայն համբուրէ սիրաբեած - տունէ՝ այդ օրն անմոռաց

Ու կանչէ.

-Ազատութիւն խաղաղութիւն ուրախութիւն եղբայրներ...

Օ՛ այն ատեն - իրաւ որ

Կաղանդ կ'ըլլայ ամէն մարդու ամէն օր:

28 Դեկտեմբեր, 1987

ՄԱՅՏՈՒՅ ԲԻ ՄԱՅԹՈՅ

Մաշտոց կամ Մաշթոց անուամբ երկու կարեւոր դեմքեր ուսինք մեր պատմութեան մէջ: Մին Յայ ժողովուրդի ամենանուիրական անուններէն Յայ Աթութայքի (Այբուբենի) գիւտարար Ս. Մեսրոպ Մաշտոց՝ Ոսկեդարու Յսկան, իսկ Երկրորդը՝ 9-րդ դարու Մաշտոց Եղիկարդեցին որ որոշ շրջան մը եղած է Կաթողիկոս Ամենայն Յայոց, նաև՝ «Ծիսարան»ի (Մաշտոց) կարգաւորիչ եւ ունեցած է բարյոք գործունեութիւն:

Այն ինչ որ Յայ Աթաքելական Եկեղեցիին մէջ իբրեւ «Ծիսարան» կամ «Մաշտոց» կղերականներու կողմէ կարգաւորեալ ձեւով կը գործածուի՝ սկիզբ կ'առնէ Մաշտոց Եղիկարդեցին, որուն մէջ կարելի է գտնել բոլոր ձեռնադրութիւններու, խորհուրդներու ընթացիկ արարողութիւններու շարքերը:

Այլեւս մեր աչքերը վարժուած են Մաշտոց ձեւին (տով), ծննդոցն ցայսօր, Մաշտոց բառը ուղղագրական տեսանկիւնն որեւից փոփոխութեան չէ ենթարկուած:

«Ծիսարան»ի առաջաւոր հեղինակը եղած է 5-րդ դարու Յայրապետ Ս. Սահակ Պարթեւ, իսկ ձեւաւորող ու կարգաւորողը նոյնինքն՝ ինչպէս վերը յիշեցինք, Մաշտոց Եղիկարդեցին (9-րդ դար): «Ծիսարան»ը ժամանակի ընթացքին ծաւալած ու ճիշացած է՝ քարոզներով, աղօթքներով ու շարականներով: Մաշտոց Եղիկարդեցի Կաթողիկոս, որքան որ «Ծիսարան»ը կարգաւորած է, իր կողմէ ալ յաւելուածներ կատարելով, իր անուամբ կոչած է «Մաշտոց»: Աւելի վերջ (12-րդ դար), Ս. Ներսէս Շնորհալի ու Ներսէս Լամբրոնսացի եւս իրենց յատուկ յաւելումներ ըրած են: Մօտաւորապետ 200 տարի վերջ մեծ վանական գիտնական Գրիգոր Տաթեւացին աւելցուցած է մասնաւորաբար վարդապետական աստիճաններու տուչութեան ծիսական կարգը:

Յայ Եկեղեցւոյ մէջ կը գործածուին երեք տեսակ «Մաշտոց»ներ՝ «Ձեռաց Փոքր Մաշտոց», «Մայր Մաշտոց» ու «Յայր Մաշտոց»: Այս վերջինը կը բովանդակէ կաթողիկոսներ՝ դպիր, սարկաւագ, քահանայ (կուսակրօն, ամուսնացեալ) կը կատարեն՝ հետեւողութեամբ «Մայր Մաշտոց»-ի, որմէ օրինակ մը պէտք է գտնուի բոլոր Եկեղեցիներու մէջ:

Իր վերապահուած կանոններ, ինչպէս՝ Եպիսկոպոսական ձեռնադրութիւն եւ օծում, միւռոնի օրինութիւն եւ թագաւորներու օծման կարգ: «Յայր Մաշտոց»ը կը պահուի Ս. Եջմիածնի մէջ:

Քահանան իր կարգին խորհրդակատարութիւնները կը կատարեն՝ հետեւելով «Ձեռաց Փոքր Մաշտոց»-ի, իսկ Եկեղեցւոյ իշխանաւորները այլազան ձեռնադրութիւն-

ներ՝ դպիր, սարկաւագ, քահանայ (կուսակրօն, ամուսնացեալ) կը կատարեն՝ հետեւողութեամբ «Մայր Մաշտոց»-ի, որմէ օրինակ մը պէտք է գտնուի բոլոր Եկեղեցիներու մէջ:

Ի մեջ այլոց պէտք է ըսել, որ մինչեւ 8-րդ դար Եափսկոպոսներն ալ իրաւունք ունեին միտոնօրինեք կատարելու, ինչպես է այլ դաւանանքներու մեջ:

Պէտք է նկատի ունենալ որ «Ծիսարան»ներու կանոններն ու պարունակը շըրջանէ շրջան փոփոխութիւններու եւ յաւելումներու ենթարկուած են, անշուշտ որ սխալներ ալ սպրդած են: Այսպես որ «Ծիսարան»ները երբեմ մասնաւոր կարգադրութիւններով հրապարակէ հանուած ու նորերու հետ փոխարինուած են. նոյնիսկ Հայրապետական միջամտութեամբ վաճառման իսկ արգելք դրուած է:

Ոմանք պաշտպանած են այն գաղափարը թէ Մաշթոց բառը կու գայ ուղղակի Ս. Մեսրոպի Եկեղեցական անունն, այսինքն ըսել կ'ուզեն թէ այդ անուանումը Եղիվարդեցին չէ: Բայց սխալ է այս տեսութիւնը. ծանրակշիռ պրատումներ շրած են նման անտեղի մտածումները: Կիրակոս պատմիչ ուղղակի Մաշտոց Եղիվարդեցիի կը վերագրէ «Ծիսարան»ի «Մաշտոց» անուանակոչումը, որուն կը հետեւին Մաղաքիա Արք. Օրմանեան ու Եղիշէ Արք. Դուրեան, մեր Երանելի պատմաբան եւ լեզուագետ բարձրաստիճան կրօնաւորները:

Ինչ կը վերաբերի Ս. Մեսրոպ Մաշթոց անուան, Մաշթոց անունը ըստ Օրմանեան Սրբազնի՝ Եկեղեցական անունն է Աթութայքի գիւտարարին:

Բոլոր այս խորհրդածութիւններէն վերջ հարցը այս է թէ՝ ինչպէս պէտք է գրել այս վեցտառեայ յատուկ անունը եւ ո՞րն է ճիշդը: Ինչպես ըսինք, այս անունը տեսնուած է այլազան ուղղագրական ծեւերով, ինչպես՝ Մաշթոց, Մաշտոց, Մաժդոց, Մաշդոց: Մեծ մտաւորական Տ. Տիրան Արք. Ներսոյեանի կենդանութեան, Նիւ Եորքի մեջ այս ուղղութեամբ հարց մը ծագեցաւ, որուն համար մասնակի քննական ժողովներ կայացան: Յոն կային հայ լեզուի հմուտ լեզուաբաներ՝ որոնց մեջ նաեւ Հայր Գրիգոր Շ. Վրդ. Մագսուտեան:

Բոլորը իրենց տեսակետները պարզեցին, ի վերջոյ ընդհանուրին որոշմամբ ըն-

դունելութիւն գտաւ Մաշթոց (Թ-ով) ծեւը որ շատ աւելի տրամաբանական կը թուի, պատմական տուեալներու վրայ իհմնուած ըլլալու իր հանգամանքով: Հայր Գրիգոր Շ. Վրդ. Մագսուտեանի ցուցմունքները բոլորին գնահատաքին արժանացան: Կ'արժէ ընթերցողներուն ուշադրութեան յանձնել, սա պատճառաբանութեամբ որ՝ «Ղազար Փարացիէ սկսեալ կրիսանք հանդիպիլ Մաշդոց ծեւին, իսկ Եզնիկ Կողբացիի մօտ Մաշդոց ու Մաժդոց ծեւերուն (Թուղթ առ Մաշդոց նաեւ Մաժդոց): Կորիւն Վարդապետի հեղինակութեան՝ «Վարք»-ին մեջ գործածութեան հևագոյն ծեւը Մաշթոց է:

Այսուհանդերձ անուան սկզբնական, ուղղագրական ծեւին մասին բազում հակասական տեսութիւններ չեն պակսիր: Այդ պատճառաւ զանազան ուղղագրական տարագները կարելի չեն գրչագրական վրիպանքի արդիւնք նկատել:

Հայաստանի մեջ վերջին տասնամեակներուն ընդհանուր առմամբ Մաշտոց ծեւով յայտնուած է: Այս ընթացքը պատճառ դարձաւ որ Սփիւռքի մեջ եւս իշխէ Մաշտոց ծեւը: Այս պատճառաւ ալ ակամայ կորստեան մատնուցաւ Մաշթոց ծեւը որ հաւանաբար հևագոյն ուղիղ ծեւն է»: Այս Եղաւ կիսապաշտօն ժողովին տիրական գաղափարը, որ նոյնինքն Հոգեց. Հայր Գրիգոր Շ. Վրդ. Մագսուտեանի ցուցմունքներուն գուգահեռն էր:

Եղրակացութիւն.- Պէտք է ընդունիլ որ երբ բառը կը գործածենք իբրեւ «Ծիսարան»ի հոմանիշ, պարտինք գրել Մաշտոց, իսկ եթէ ակնարկութիւնը մեծ գիւտարար վարդապետինն է, պէտք չէ անտես առնենք վերի համոզիչ ու տրամաբանական բացատրութիւնը եւ շանանք տարածել ու գործածել հետեւեալ տարագը՝ Ս. ՄԵՍՐՈՊ ՄԱԶՃՈՅՑ:

Արտաշես Արկ. Նշանեան

ՅԱԿՈԲ ՏԻԼԱՉԱՐ ԱԹ-ԱԹ-ԻՒՐ-ՔԻ ՄՈՏ ԵՐԳԵՑ ԶՈՐԱՎԱՐ ԱՆԴՐԱՆԻԿԻՆ ԵՐԳԸ

Օսմանեան թուրքիոյ մէջ, նախքան 1928-ի լատինատար այբուբենին հաստատումն ու Ներդորումը, թուրքերը մօտ երկու տարի հայկական տառերը գործածած են, թրքերէն գրելու համար: Յակոբ Տիլաչար (Մարթայեան) հայ մըն է, որ Աթաթիւրքի խնդրանքով ստեղծած է թրքերէն այբուբենը եւ մէծ ներդրում կատարած՝ քերականութեան ու լեզուաբանութեան մէջ:

1934 թ. Օգոստոսին նախագահ Մուսթաֆա Քեմալի հրաւերով Թուրքիա կը գտնուեին մէծ թիւով այլազգի լեզուաբան-գիտնականներ: Անոնց հետ կ'աշխատեր նաեւ Քեմալին քարտուղարը՝ պուլկարահայ գիտնական Յակոբ Մարթայեան: 1916-ին ասիկա Քեմալին օգնականն ու խորհրդատուն էր: Քանի մը տարի այդ կապը ընդհատուած էր, իսկ 1932-ին նորէն շարունակուած:

Մարթայեան ծառայութիւն մատուցած է թրքական սահմանադրութիւնը ստեղծելու, հանրապետական կարգը կատարելագործելու եւ արաբատար այբուբենը լատինատար դարձնելու գործերուն մէջ: Մականուն գործածելը Թուրքիոյ մէջ ան սկսած է՝ Քեմալը կոչելով Աթաթիւրք («Թուրքերու Շայր»)... Վերջինս ալ Մարթայեանը կոչած է Տիլաչար («Լեզու Բացող»):

Անդրանիկի մահուան լուրն անթաքոյց իրճուանքով ընդունուեցաւ Թուրքիոյ մէջ: Հատեր գիտէին որ Քեմալը բարձր կը գնահատէր Զօրավարը: Ատոր մասին կը վկայէին Քեմալի մտերիմները, անձնական շարժավարը՝ հայազգի Կարօն: Գիտէր նաեւ Տիլաչարը:

Օգոստոս 31... Տանտերերուն ուրախութիւնը աշխատանքէն յետոյ խնճոյքի հրաւիրուած լեզուաբաններուն փոխանցուած էր: Կերուխումի թէժ պահուն Քեմալ կ'առաջարկէր.

-Թող հրաւիրուածներէն իրաքանչիւրը երգ մը կատարէ... Յիւրերը կրնան իրենց մայրէնի լեզուով երգէլ:

Մեղմ ժախտը դէմքին, Քեմալ կը լսէ՝ յոյնը, հրեան, գերմանացին... Յատկապէս գերմանացին երգը, իր մարտական թա-

փով, դիւր կու գայ անոր: Ու յանկարծ Քեմալ կը դառնայ դէպի իր քարտուղարը. «Տիլաչար Եֆէնտի, բան մըն ալ դուն երգէ»:

Ներկաները կը դառնան դէպի Տիլաչարն ու կը սպասէն: Ի՞նչ լեզուով պիտի երգէ 1895 թ. Կ. Պոլսոյ մէջ ծնած, օտար համալսարաններէն ներս կրթութիւն ստացած, քաներկու լեզուի գիտակ, տարիներ շարունակ Քեմալին մօտ ծառայութեան մէջ գտնուող հայազգի Տիլաչար....:

Անշուշտ, թրքերէն. ատիկա կը վկայէն ներկաներէն շատերուն քծնանքով լեցուն ժպիտները, ատիկա կը վկայէ Քեմալի տեղակալ հսմէթ Ինեօնիւին ինքնագոհ դէմքը...

Տիլաչար պահ մը կը բարձրացնէ հայեացք, հիւրերուն կը նայի... աչքերը կը գոցէ... ու կը լսուի ինքնաբուին երգը.

**Իբրեւ արծիւ սաւառուս ես լեռ ու ժայռ,
Թնդացնում ես երկինք, երկիր տեևչավառ:
Սուրբ անունդ պիտի յիշուի դարեդար,
Դայոց լերինք քեզ ապաստան, Անդրանիկ:**

Ներկաները սարսափով եւ կատաղութեամբ Տիլաչարին կը նային: Երգին հակաթքական բնոյթը շատերուն յայտնի է: Իր տեղը անհանգիստ շարժումներ կ'ընէ հսմէթ Ինեօնիւ՝ ուզելով տեղին ելլել (հաւա-

Յակոբ Տիլաչար (Մարթայեան)

Նաբար գիտուորներ կանչելու եւ Տիլաչարը պատժելու մտադրութեամբ. չե՞ որ Թուրքիոյ մէջ Անդրանիկին անունը տալը մահացու յանցանք կը նկատուեր):

Ինեօնիւ քեմալին կը նայի.... Վերջինս դանդաղ ոտքի կ'ելլէ, ձեռքի շարժումով կը կեցնէ Ինեօնիւն եւ մտազբառ կը սկսի զննել անորոշ կէտ մը՝ յատակին վրայ: Մինչ երգը կը շարունակուի.

Զօրավար Անդրանիկ

Երակներիդ ազնիւ քաջի արիւնը Չի ցամաքի մինչ յալիտեան, Անդրանիկ...

Երգը կ'աւարտի: Զար լրութիւն կը տիրէ: Ու այդ լրութեան մէջ կը լսուի քեմալի յատուկ ծայնը.

-Անդրանիկը մեր կատաղի թշնամին էր: Անոր սուրեն հազարաւոր թուրքեր ինկան: Այդ տեսակ հերոս, հայերը անցեալին չեն ունեցած, ներկայիս չկայ եւ ապազային ալ չի սպասուիր: Դո՛ւք, հայե՛րդ, ճի՛շդ կը վարուիք յիշելով ու պատուելով ձեր հերոսները... Բայց այս անգամ անոնք պարտուցան եւ մենք յաղթեցինք: Տիլաչար Էֆենտի,

դո՛ւն ալ շատ լաւ երգեցիր մեր թշնամին գովերգող երգը... բայց ասիկա վերջին անգամը ըլլայ....:

***

-Դո՛ւք, հայե՛րդ, հայրենաբաղձութեամբ կը տառապիք,- 1938 թ. Նոյեմբերին, արդեն մահուան անկողնին մէջ գրտնըլող քեմալ այսպէս դիմելով հայկական կոչուող այդ «հիւանդութիւնով» տառապող իր խորթ աղջկան՝ հայազգի Սապիհա հանըմին, կ'ըսէր,- Դուն պիտի չագատի՞ս այդ հիւանդութենէն...

Անդրանիկի մահեն քառասուն տարի յետոյ, Անգարայի համալսարանի պատուաւոր փորֆեսոր Տիլաչար, իր ընտիր հայրենով Զօրավարին առասպելը կը պատմեր Յայրենիքըն եկած հայ գիտնականին, աւելցնելով.

-Երգի պահուն ամենեւին ալ չէի մտածեր հետեւանքներուն մասին....:

«Յայդուկ»

Կրեւմտահայերէնի վերածեց՝ Ծ. Մ.

ՅԱԿՈՐ ՏԻԼԱՉԱՐ

Յակոր Տիլաչար (Յակոր Մարթայեան, 22.06.1895 - 12.09.1979), թոքերէնի մէջ մասնագիտացած, հայկական արմատներով թրքագէտ մըն է: Ան եղած է թրքական Լեզուագիտական Ընկերութեան առաջին գլխաւոր քարտուղարը: Մուսթաֆա Քեմալ Աթաթիւրք, թոքերէնի ուսումնասիրութեան մէջ իր ունեցած ներդրումին համար, անոր շնորհած է «Տիլաչար» («Լեզու բացող») մականունը: Ան, հայերէնէ եւ թոքերէնէ զատ, կը

տիրապետէր նաեւ անգլերէնի, յունարէնի, սպաներէնի, լատիներէնի, գերմաներէնի, ռուսերէնի, պուլկարերէնի եւ այլ լեզուներու:

1915 թուականին աւարտած է Ռոպարթ Քոլեճը: Առաջին Յամաշխարհային Պատերազմին ժամանակ կրուած է կովկասեան ճակատին վրայ: 1919 թուականեն սկսեալ աշխատած է Ռոպարթ Քոլեճին մէջ՝ որպէս անգլերէնի ուսուցիչ:

ՓԱՅԼՈՒՆ ՅԱԶՈՂՈՒԹԵԱՆ ՄԸ ԴԺՈՒԱԲ ՈՒՂԻՆ

Խաչիկ Ջիլիանճեան նախկին Եգիպտահայ մըն էր, որ 1962-ին ներգաղթած էր Հայաստան, ինչ ամուսնացած Վիքթորիա Յովսեփեանի հետ եւ ունեցած երկու զաւակ. անդրանիկը՝ Միշել, ծնած 1977-ին, իսկ կրտսերը՝ Յովիաննես, 1980-ին:

1988-ի երկրաշարժեն յետոյ, Ջիլիանճեան ընտանիքը Գիւմրիին Վրաստան կը փոխադրուի, իսկ Վերջինիս անկախացումն յետոյ, դժուարութիւններու բերումով՝ 1993-ին Եգիպտոս կու գայ:

Ջիլիանճեանները Եգիպտոսի մէջ եւս կը դիմագրաւեին դժուար կացութիւն մը, քանի որ ընտանիքին երկու զաւակները՝ յաջորդաբար տասնվեց եւ տասներեք տարեկան, թերաւարտ ուսում ունեին եւ չեին կրնար իրենց ուսումը շարունակել, քանի որ ո՞չ արաբերեն, եւ ո՞չ անգլերեն գիտեին:

Այս բարդութենեն անկախ, ընտանիքին հայրը դժուարութիւն ուներ յարմար աշխատանք մը գտնելու:

Ի պատիւ Եգիպտահայ գաղութիւն, հարկ է նշել որ կարգ մը անհատներ, Ազգային Առաջնորդարանը եւ Գահիրեի ՀԲԸՍ-ը զօրավիգ կանգնեցան «գաղթական» ընտանիքին:

Այսպէս կարելի եղաւ ընտանիքը ապահովել բնակարանով, եւ ընտանիքին հայրը փորձեց իր օրապահիկը շահիլ լուսանկարիչ աշխատելով, իսկ կինը կ'օգներ ընտանիքին՝ կար կարելով եւ ճաշեր պատրաստելով:

Այս բոլորը արգելք մը չեին որ երկու զաւակները հաստատ մտասեւեռում ունենային անպայման յաջողելու:

Այսպէս երկուքն ալ գերոյն սկսելով, անգլերէն սորվեցան եւ երկրորդական վկայականի քննութիւններ յանձնելով, յաջողեցան մէկը միւսին ետեւեն Գահիրեի Ամերիկեան Համալսարանը ընդունուիլ:

Այս գործընթացին մէջ, Գահիրեի ՀԲԸՍ-ը իր Սարեւեկի Չագը Յիմնադրամին միջոցով, կարեւոր դեր ունեցաւ երկու եղբայրներուն ուսումնառութեան հովանաւորու-

թեան մէջ: Այդ դերը որոշ չափով լրացուց նաեւ Գահիրեի Ազգային Առաջնորդարանը:

Միշել Ջիլիանճեան, 2000-2005 տարիներուն ուսանելով Գահիրեի Ամերիկեան Համալսարանին մէջ, փայլուն յաջողութեամբ աւարտեց անոր ընթացքը եւ մեկնեցաւ ԱՄՆ, Buffalo քաղաքի համալսարանին մէջ ուսումը շարունակելու, ուր դարձեալ փայլուն յաջողութեամբ պաշտպանեց իր տոքթորականը Ելեկտրական ճարտարագիտութեան մէջ:

Հու ցաւով պէտք է արձանագրենք թէ ընտանիքին հայրը՝ Խաչիկը, Օգոստոս 2006-ին յանկարծամահ կ'ըլլար, առանց տեսնելու իր երկու զաւակներուն փայլուն դիրքերու հասնիլը:

Գալով երկրորդ զաւակին՝ Յովիաննեսին, ան եւս միշտ Գահիրեի ՀԲԸՍ-ի Սարեւեկի Չագը Յիմնադրամին օժանդակութեամբ, Գահիրեի Ամերիկեան Համալսարանն ընդունուեցաւ 2003-ին եւ իր ուսման ընթացքը աւարտեց 2008-ին՝ փայլուն արդիւնքով պաշտպանելով Ելեկտրոնիկ ճարտարագիտութեան իր մագիստրականը: Նոյն տարին մօրը՝ Վիքթորիային հետ մեկնեցաւ ԱՄՆ, դարձեալ Buffalo քաղաքի համալսարանին մէջ շարունակելու իր տոքթորականին պատրաստութիւնը:

Վերջերս Միշել Ջիլիանճեան, իր տոքթորականը ստանալուն արիթով, Գահիրեի ՀԲԸՍ-ի Կարչութեան ուղղուած 20 Յունուար 2013 թուակիր նամակով, շնորհակալութիւն կը յայտներ տարիներու ընթացքին իր ուսումնառութեան ՀԲԸՍ-ի բերած աջակցութեան համար:

Կարչութեան ատենապետ Տոքթ. Վիգեն Ճիզմէճեան, կապ պահելով Ենթակային հետ, հարց կու տար թէ արդեօք կը փափաքէ՞ր որ իր նամակը լոյս տեսնէ «Տեղեկատու»-ին մէջ: Միշելին պատասխանը այս կ'ըլլար՝ թէ իր նամակը ճիշդ այդ նպատակով դրկուած է:

Գահիրեի ՀԲԸՍ-ը սրտագիս կը շնորհաւորէ Միշել Ջիլիանճեանի փայլուն յա-

շողութիւնը եւ նորանոր նուաճումներ կը մաղ-
թէ անոր: Նոյնպէս շնորհակալութիւն կը

յայտնէ Միութեան հանդեպ ցուցաբերած իր
օրինակելի երախտագիտութեան համար:

«Տ»

Department of Electrical Engineering
School of Engineering and Applied Sciences

Օթքաւա, 20 Յունուար, 2013

Մեծայարդ Տիար
Տոքթ. Վիգեն Ճիզմեճեան
Աստեսապէտ ՀԲԸՄիութեան եւ
Յարգարժան անդամներ.

Յարգելի Տիարք,

Այս նամակով կ'ուզեմ տեղեակ պահել Ձեզ, որ Մայիս 2012-ին յաջողութեամբ աւարտեցի ասպիրանթուրան, ստանալով «Անլար Քեռահաղորդակցութեան ճարտարագիտութիւն» մասնագիտութեան վկայականը, Նիւ-Եորք նահանգի Buffalo համալսարանէն (Ph.D. degree in Electrical Engineering specializing in Wireless Communications from University at Buffalo, The State University of New York, USA):

Այսուհետեւ աւարտելե յետոյ աշխատանքի անցայ Գանատա՝ «գիտական հետազոտող»-ի պաշտօնով, Օթքաւա մայրաքաղաքը:

Ծնորհիւ Գահիրեի ՀԲԸՄիութեան նիւթական նեցուկին, գերազանց («highest honors») աւարտեցի Գահիրեի Ամերիկեան Համալսարանի Ելեկտրոնային ճարտարագիտութիւն («Electronics Engineering») բաժինը՝ Յունիս 2005-ին:

Ես երախտապարտ եմ Գահիրեի ՀԲԸՄիութեան, որուն շնորհիւ կարողացայ հասնիլ այս նուաճումներուն:

Նաեւ չեմ կարող չնշել իմ ծնողը՝ Խաչիկ Թիւլիանճեանը եւ Վիքթորիա Յովսեիեանը, որոնք իմ մեջ ուսման ծարաւը ներշնչեցին: Մինչեւ վերջ զոհաբերուեցան եւ ինծի սատար կանգնեցան որ ուսումն շարունակեմ:

Մնամ միշտ երախտապարտ,
Զեր սան՝
Միշել Խաչիկ Թիւլիանճեան

ԳԱՀԻՐԵՒ ՀԲԸՄ-Ը ԿԸ ՊԱՐԳԵՒԱՏՐԷ ՀԱՄԱՅՆՔԻ ԳԵՐԱԶԱՆՑԻԿ ՈՒՍՏԱՌԵՐԸ

Չորեքաբթի, 12 Դեկտեմբեր 2012-ին, Գահիրելի ՀԲԸՄ-ը գերազանցութեան վկայագրեր, նուերներ եւ նիւթական պարգեւներ յանձնեց Եգիպտահայ բոլոր այն ուսանողներուն, որոնք փայլուն արդիւնքներով աւարտած են 2011-2012 ուսումնական տարեշրջանը: Մրցանակաբաշխութիւնը տեղի ունեցաւ Յելինպուսոյ ՀՄԸՄ ՍՈՒՊԱՐ մարզական ակումբին մէջ:

Սոյն հանդիսութիւնը կը կազմակերպուի 2001 թուականեն ի վեր, շնորհիւ Գահիրելի ՀԲԸՄ-ի Սաթենիկ Չագըր Յիմնադրամին՝ որպէս գնահատանք եւ քաջալերութիւն համայնքին այն ուսանողներուն, որոնք փայլուն կերպով կ'աւարտեն իրենց կրթական շրջանը:

Այս տարի պարգեւատրուեցաւ 18 ուսանողներ. վեցերորդ նախակրթարանեն վեց աշակերտ՝

Կարդուիի Մանուել Գրիգորեան	96.4%
Ռուբեն Կարպիս Ժամկոչեան	94.8%
Բերլա Գեորգ Աւանեան	94.7%
Սերժ Վնթուան Գրլոյեան	92.4%
Մեսրոպ Միհրան Ղազելեան	92.4%
Յակոբ Արմեն Պալթայեան	92.0%
Պատրաստականեն մէկ աշակերտ՝	
Փայլակ Իվան Թորոսեան	92.5%

Երկրորդականի բաժնեն երեք հոգի՝
Լուչիա Սամի Միրզայեան 94.3%
Մարի Վահան Տէր Յակոբեան 94.0%
Ժորժ Նակի Պութրոս որ ստացած է համապատասխան ամերիկեան վկայական:

Պարգեւատրման արժանացան նաեւ ութիամալսարանաւարտներ՝

Ռիթա Բիւզանդ Չաքարեան
Ալեն Ժան Ղազարեան
Վալենթինա Շահեն Մազլումեան
Ալիք Ջրիս Միքայելեան
Գարուին Ժիրայր Շուշանեան
Ժողեֆ Գառնիկ Պալճեան՝
«Գերազանց» պատուաբեր արդիւնքներով:

Ալին Եոսիի
Անթուան Ժորժ Թազա՝
«Շատ Լաւ» յիշատակութեամբ:

Պարգեւները ուսանողներուն յանձնուեցան Գահիրելի ՀԲԸՄ-ի Վարչութեան անդամներուն կողմէ: Նախքան մրցանակաբաշխութիւնը, Գահիրելի ՀԲԸՄ-ի ատենապետ՝ Տոքթ. Վիգեն Ճիզմէճեան, ինչպէս նաեւ վարչութեան օժանդակ անդամուիի Օր. Արփի Խաչերեան, մանրամասնութիւններ հաղորդեցին ՀԲԸՄ-ի ընձեռած Ամառնային Փորձառական Շրջանի (Internship) ծրագրին մասին:

Վկայագրերուն կողքին, շրջանաւարտները ստացան հետեւեալ պարգեւները.

Նախակրթարանի աշակերտները՝ 100 Ե.Օ. եւ «Կրօնի Եւ Եկեղեցւոյ Մասին» հատորը, պատրաստականինը՝ 200 Ե.Օ. եւ «Սարուխան» հատորը, Երկրորդականինները՝ 500 Ե.Օ. եւ Տոքթ. Մոհամետ Ռիֆաաթ Ել Իմամի «Յայերը Եգիպտոսի Մէջ» հատորը:

«Գերազանց» արդիւնքով համալսարանաւարտները ստացան 1000 Ե.Օ. եւ Տոքթ. Մոհամետ Ռիֆաաթի հեղինակութիւններէն՝ «Յայերը Եգիպտոսի Մէջ Ժթ Ղարուն» հատորը, մինչ «Շատ Լաւ» արդիւնքովները՝ 800 Ե.Օ. եւ դարձեալ վերոյիշեալ պատմաբանին «Յայկական Յարցը Օսմանեան Պետութեան Մէջ» հատորը:

Մրցանակաբաշխութենեն վերջ տեղի ունեցաւ թէյասեղան ընդունելութիւն մը:

Ծնորհաւորութիւններ բոլոր շրջանաւարտներուն եւ իրենց ծնողներուն, ինչպէս նաեւ նորանոր յաջողութիւններու սրտագին մաղթանքներ:

Գահիրելի ՀԲԸՄ-ի կայքէջն քաղեց՝
Անային Ճիզմէճեան

ԿԱՊԱՆԴ ՊԱՊԱՅԻՆ ԱՅՑԵԼՈՒԹԻՒՆԸ ԳԱՀԻՐԵՒ ՀՔԸՄ-Ի «ԾԻԱԾԱՆ» ՄԱՆԿԱԿԱՆ ԵՐԳ-ՉԱԽՈՒՄՔԻՆ

Շաբաթ, 29 Դեկտեմբեր 2012-ին, իրենց շաբաթական փորձին ընթացքին, Գահիրեւ ՀՔԸՄ-ի «Ծիածան» մանկական երգչախումբին անդամները անսահման ուրախութեամբ ընդունեցին Կաղանդ Պապան: Կաղանդ Պապային ամենամեայ այս այցը աւանդութիւն դարձած է արդեն՝ երգչախումբին հիմնադրութենեն ի վեր:

«Ծիածան»-ի փոքրիկները, ի պատիւ Կաղանդ Պապային, իրենց երգացանկեն հին ու նոր երգեր երգեցին՝ խանդավառելով մթնոլորտը, Մօ. Միհրան Ղազելեանի եւ իր տիկնոց՝ Գոհարի առաջնորդութեամբ:

Կաղանդ Պապան, մեծ բաւականութիւն ստանալով փոքրիկներու անկեղծ եւ անմիջական կատարումներեն, նուերներ բաշխեց «Ծիածան»-ին անդամներուն, անշուշտ չմոռնալով անոնց ղեկավարները:

Գահիրեւ ՀՔԸՄ-ի կայքեցն քաղեց՝ Անայիս Ճիզմէճեան

ՀԱՅ ԳԵՂԱՐՈՒԵՍՏԱՒՐԱՅ ՄԻՈՒԹԵԱՆ 2013-Ի ԵՐԻՏԱՍԱՐԴԱԿԱՆ ՓԱՌԱՏՈՆՔ

Կիրակի, 6 Յունուար 2013-ի երեկոյեան ժամը 7-ին, Եգիպտահայ համայնքը Ժամադրուած էր Հելիոպոլսոյ Պըլըքտանեան հանդիսաբարահին մեջ, ներկայ գտնուելու աւանդական դարձած «Երիտասարդական Փառատօն»-ին, զոր Հայ Գեղարուեստասիրաց Միութիւնը կը կազմակերպէ Երկար տարիներէ ի վեր (1959 թուականեն), Ս. Ծննդեան Տօնին առթիւ՝ մասնակցութեամբ Եգիպտահայ ազգային Վարժարաններու աշակերտութեան եւ Միութիւններու Երիտասարդաց յանձնախումբերուն:

Փառատօնը կը հովանաւորէր, ինչպես միշտ, Եգիպտոսի Հայոց Թեմի Բարեհնամ Առաջնորդ Գերշ. Տ. Աշոտ Ս. Եպսկ. Մսացականեան, իսկ օրուան նախագահին էր ՌԱԿ Եգիպտոսի Շրջանային Վարչութեան Պատուոյ Ատենապետ Տիար Նորայր Տեօվլեթեան եւ իր Տիկինը:

Տարիներ առաջ, Միութիւններու Երիտասարդաց յանձնախումբերը ամիսներով մեծ խանդավառութեամբ կը պատրաստուեին տարբեր տեսակի ներկայացումներով՝ Փառատօնին մասնակցելու համար:

Ժամանակները փոխուած են. դժուար դարձած է տասնեակ մը պատանիներ հաւաքել՝ միասին բեմ հանելու համար: Գաղութը նօսրացած է եւ նոյն պատանին պիտի երգէ, պարէ, պասքէթ պոլ խաղայ, թատրոնի կամ այլ գործունեութիւններու մասնակցի եւ անշուշտ, այս բոլորը իր դա-

սերու եւ այլ հետաքրքրութիւններու կողքին: Մերունդը փոխուած է, պատանիները աւելի ինքնավստահ եւ համարձակ դարձած են: Արդիւնքը այս է որ Փառատօնին, խմբային մասնակցութեան կողքին, կարևոր անհատականը:

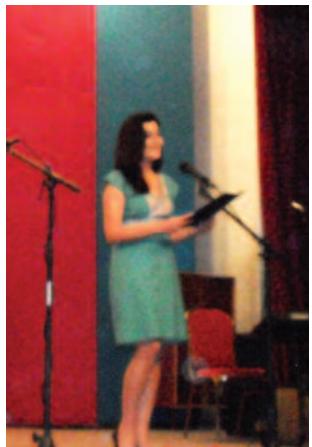
Խմբային մասնակցութեան պատրաստուած էին միայն ՀԲԸՆ-ի «Ծիածան» մանկական Երգչախումբը եւ Գալուստեան-Նուպարեան Ազգային Վարժարանի խումբ մը աշակերտուներ, որոնք հանդէս եկան իրենց կողմէ գրուած եւ պատրաստուած «Դպրոցական Երազ» թատերախաղի բեմադրութեամբ:

Տիկին Կասիա Ճղալեանի բացման խօսքն ետք, սկսաւ Փառատօնին առաջին մասը, ուր Ելոյթներուն մեծամասնութիւնը երգեր էին. Վարդուիի Արթինեան, Ռուբեն Սաատ, Թերեզ Անանեան, Գոհար եւ Արմեն Վարդանեան (գուգերգ), Գոհար Վարդանեան,

Վարդուիի Արթինեան եւ Ռուպինա Սաատ (եռերգ) Ելոյթ ունեցան զանազան ոճի երգերով: Իսկ Սիրգի Սիրունեան՝ կիթառի վրայ նուագելով, իր ստեղծագործութիւններն երկու երգ կատարեց: Մեսրոպ Ղազելեան Ելոյթ ունեցաւ ջութակի վրայ: Կային նաեւ պարեր. «Ուզունտարա» մենապարով հանդէս եկաւ Բերլա Ալանեան, իսկ Լուսածին Ղազելեան եւ Կարին Կրպոյեան Ելոյթ ունեցան զուգապարով: Արտասանութիւնով հանդէս եկաւ միայն Զրիսթին

Մասունքեան Աղեքսանդրիայեն, որ ընթերցեց Համօ Սահեանի «Եղեւսի» բանաստեղծութիւնը:

Բոլոր Ելոյթները մեծ խանդավառութեամբ ընդունուեցան ներկաներուն կողմէ:

Երանի խմբավար Միհրան Ղազելեանի եւ իր տիկնոց՝ Գոհարի նման մասնագետներ ունենանք մեր արուեստի մնացած ճիւղերուն մեջ ալ, որպեսզի երգերու պէս յաջող Ելոյթներ կարենանք պատրաստել:

Փառատօնին Երկրորդ մասը յատկացւած էր, որպէս հիւր, Երեւանի Կոմիտասի Անուան Երաժշտանոցի ուսանող, ՀԳՄ-ի Երիտասարդ անդամներէն Յակոբ Մազլումեանին: Ան դաշնամուրի վրայ Ելոյթ ունեցաւ իր Երկու ստեղծագործութիւններով: Կոաչինը՝ Յովհաննես Շիրազի բանաստեղծութիւնը:

Ծութիւններէն մեկուն վրայ յօրինուած կտոր մըն էր, որուն նուագակցեցաւ Գահիրէի Սիմֆոնիք Նուագախումբի անդամ՝ Հոսամ Էլ Տիկ Ռաաֆադ, ջութակի կատարումով: Իսկ Երկրորդը՝ դաշնամուրային ստեղծագործութիւն մըն էր, ուր կը ներկայացուեր մեկ օրուան մեջ մարդուն ունեցած ուրախութեան եւ տիյրութեան զգացումները:

Յակոբին կը մաղթենք յաջողութիւն եւ կը սպասենք նորանոր ստեղծագործութիւններով լի իր յաջորդ Ելոյթներուն:

2013-ի Փառատօնը վերջ գտաւ Արժանապատիւ Տէր Յակոբ Քիև. Յակոբեանի Պահպանիչով:

Սպասենք յառաջիկայ Փառատօնին:

Կասիա Ճղալեան

ԼՈՅՍ ՏԵՍԱՆ ԳԱՀԻՐԷՒ ՀԲԸՄ-Ի 2013-Ի ՊԱՏԻ ՕՐԱԹԵՐԹԻԿՆԵՐՈՎ ԵՒ ԳՐՊԱՆԻ ՕՐԵՑՈՅՑՆԵՐԸ

Գահիրէի ՀԲԸՄ-ի Վարչութիւնը, իր կողմէ աւանդաբար լոյս ընծայուող օրաթերթիկներով պատի գունատիպ օրացոյցին համար այս տարի ընտրած է հայ-եգիպտական նկարիչներու Երրորդ սերունդի ներկայացուցիչ, արուեստագետ Աշոտ Զօրեանի (1905-1970) «Պարուիիները» հանրաճանաչ ստեղծագործութիւնը:

Ինչպէս միշտ, այս տարի եւս օրացոյցին խաւաքարտին գունատիպ տպագրութիւնը իրագործած է «Նուպար» տպագրական հաստատութիւնը, իսկ հայկական ասացուածքներով «համեմուած» օրաթերթիկներով օրացոյցը պատրաստութիւնն է «Ոսկետառ» տպարանին: Նոյն տպարանին կողմէ պատրաստուած է նաեւ Միութեան գրպանի տոնացոյց-օրացոյցը:

ՀԵԼԽՈՊՈԼՍՈՅ ՀՄԵՐ ՆՈՒՊԱՐԷՆ ՆԵՐՍ ՏՈՔԹ.ՀԵՐՄԻՆԻ ՎԱՐԺԱՊԵՏԵԱՆԻ ՇԱՀԵԿԱՆ ԴԱՍԱԽՈՍՈՒԹԻՒՆԸ

Ուրբաթ, 9 Նոյեմբեր 2012-ին, Տոքթ. Յերմինէ Վարժապետեան, ընդառաջելով Յելիոպոլսոյ ՀՄԵՐ ՆՈՒՊԱՐԻ Տիկնաց Յանձնախումբի հրաւերին, շատ շահեկան դասախումբեամբ մը ելոյթ ունեցաւ կ.ե. ժամը 1-ին՝ ի ներկայութեան մեծ թիւվ հետաքրքիր ունկընդիրներու:

Օրուան նիւթը՝ Homeopathy-ն, շատերու մըտքիս մեջ երեւակայական կամ վերացական բուժումի համապատասխան է: Տիկնաց Յանձնախումբի ժոաշան անդամուիի Տիկին Նայիրի Սիմոնեան, բացման իր կարճ, սակայն բովանդակալից խօսքին մեջ ներկայացուց Այն-Ճամս բժշկական համալսարանէն վկայուած դասախու բժշկուիին եւ բացատրեց օրուան նիւթը՝ Homeopathy-ն որպէս սովորական բժշկութեան զուգահեռ բուժման դպրոց մը:

Տոքթ. Յերմինէ Վարժապետեան առաջին վայրկեանէն իսկ գրաւեց ներկաներուն ուշադրութիւնը իր պարզ ու յստակ բացատրութիւններով, որոնք արդիւնքն են իր՝ նիւթին կատարելապէս տիրապետած ըլլալուն:

Անիկա անկեղծօրէն պատմեց թէ մինչեւ 2000 թուական ո՞չ միայն տեղեկութիւն չուներ Homeopathy-ի մասին, այլ այդ բառը բնաւ չէր լսած: Նախախնամութիւնը այսպէս մը տնօրինած էր որ ինք ծանօթանայ այս գիտութեան ու խորանայ անոր մեջ: Անչէ կոցած անտեսել այս տարօրինակ գիտութիւնը, որ իր պարզութեան մեջ հզօր է ու բոլորովին անվնաս:

Homeopathy եզրը կազմուած է երկու յունարէն բառերէ, որոնք կը նշանակեն «նման

հիւանդութիւն»: Յիմնուելով այն իրողութեան վրայ որ «նմանները կը բուժեն զիրար», Homeopathy-ն հիւանդին կը ներարկէ բնական նիւթերէ պատրաստուած դեղեր, որոնք առողջ անձի մը պարագային հիւանդութեան ախտանշանները երեւան կը հանեն:

Այս գիտութիւնը հիմնւած է գերմանացի բժիշկ Samuel Hahnemannի (1755-1843) կողմէ որը վորովուած իր շոշանին կիրարկուած բուժման միջոցներէն, կը նըկատէր որ գործածուած դեղերը աւելի աւերիչ ազդեցութիւն կ'ունենային հիւանդին վրայ, քան թէ բուժիչ:

Ըստ Homeopathy-ին, առողջ ըլլալը մարմնին բնական վիճակն է: Հիւանդութեան ախտանշանները մարմնին իր բնական վիճակը վերահաստատելու պայքարն է: Ամէն մարմնին ունի իր «առողջ» ըլլալու ներքին գիտակցութիւնը: Homeopathy-ին գործածած դեղերը միջոցներ են մարմնին բուժիչ ուժը ամրապնդելու, որպէսզի կարենայ պայքարիլ հիւանդութեան դեմ եւ ոչ թէ ախտանշանները անյատացնելու: Ասիկա բոլորովին տարբեր բուժման դպրոց մըն է, ուր հիւանդին վիճակը պէտք է որ վատթարանայ՝ նախքան բուժուելու ճամբան բռնելը:

Յարգելի դասախոսուիին տեղեկացուց որ Homeopathy-ն հիւանդին մարմնական, մտային եւ հոգեկան վիճակին մեջ պէտք է որ կատարելապէս թափանցէ, որպէսզի ըստ այսմ դարմանը պատրաստէ: Նոյն դեղը կարելի չէ տալ նոյն հիւանդութենէ տառապող անձերու:

Թէ ինչո՞ւ տակաւին շատ ժողովրդակա-

շար. էջ 16

ՀԵԼԻՈՊՈԼՍՈՅ ՀՄՃՄ ՆՈՐԴԱՐՁ ԿԲ ՏՕՆԱՌՄՄՔ ՍՈՒՐԲ ԾՆՍԴԵԱՆ ԽԹ-ՈՒՄՑԵ

Չարբաթ, 5 Յունուար 2013-ին, մօտ 100 հոգի՝ անդամներ, համակիրներ եւ հիլեր, հաւաքուած էին Հելիոպոլսոյ ՀՄՃՄ ՆՈՐԴԱՐՀ կեդրոնատեղիին մէջ, տօնախմբելու Սուրբ Ծննդեան խթումը: Սրահը այս առիթով գեղեցկօրէն զարդարուած էր, և աւու մը խարկանքը տալով: Երեկոն կը խանդավառէր հայազգի ծանօթ երգիչ Անդու, որ իր ոգեւորիչ երգերով պարահարթակ կը հրաւիրէր պարի սիրահարները:

Երեկոյին առիթով, ակումբին Տիկնանց Յանձնախումբի ժրաշան անդամուիիները շանք չէին խնայած անթերի տօնախմբութեան մը կազմակերպումին համար: Անոնք ամենայն քծախնդրութեամբ եւ ճաշակով զարդարած էին սրահը, պատրաստած՝ համեղ խորտիկներ, ձեռք բերած՝ վիճակահանութեան նուերներ եւ այսպիսով՝ ապահոված երեկոյին յաջողութիւնը:

Երեկոն բաւական յառաջացած էր, երբ տեղի ունեցաւ վիճակահանութիւնը եւ բախտաւորները ստացան իրենց նուերնե-

րը: Կես գիշերը անց, ներկաները սկսան մեկնիլ լաւ տրամադրութեամբ եւ հաճելի երեկոյ մը անցուցած ըլլալու գոհունակութեամբ:

Վարձքը կատար բոլոր կազմակերպիչներուն:

Ընորհաւոր Նոր Տարի եւ Սուրբ Ծնունդ:

**ԳահիրԵՒ ՀՄՃՄ-ի կայքԵցԷն քաղԵց՝
Անայիս ՃիզմԵճեան**

շար. էջ 15-էն

Նութիւն չէ վայելած Homeopathy-ն, հակառակ որ շատ ապահով է ու մեծածախս չէ, Տոքթ. Հերմինէ ըստ. «...դանդաղ միջոց է, կը կարօտի առնուազն վեց ամսուայ՝ արդիւնք մը տեսնելու համար եւ շատ քիչեր ունին այդ համբերութիւնն ու յարատեւութիւնը: Ամեն մարդ արագ արդիւնքներ կ'ուզէ. հոգ չէ թէ այդ ընթացքը վնասակար ըլլայ մարմնին ուրիշ գործարաններուն համար»:

Ներկաները մեծ հետաքրքրութեամբ հետեւցան այս դասախոսութեան եւ շատեր հարցումներ ունեին, որոնց պատասխանե-

լը քանի մը ժամ պիտի տեւեր:

Ժամանակը արդէն բաւական յառաջացած էր եւ հիլասիրութիւնը կը սպասեր ներկաներուն: Ընորհալի դասախոսուիին խոստացաւ մօտ ապագային կրկին բացատրութիւններ տալ Homeopathy-ի մասին:

Վարձքը կատար Տիկնանց Յանձնախումբի անդամներուն, որոնք տարբեր ու հետաքրքրական օր մը պարգեւեցին ակումբ յաճախողներուն:

Սոսի Ներետեան-Յակորեան

ՄԱՀ ԳԱՀԻՐԵՒ ԹԵՄԱԿԱՆ ԺՈՂՈՎԻ ԵՐԿԱՐԱՄԵԱՅ ԱՆԴԱՄ ՊԵՏՐՈՍ ՄՈՎՍԵՍԵԱՆԻ

Երեքամբի, 27 Նոյեմբեր 2012-ին՝ Խոալական հիւանդանոցին մէջ, յետ կարճատեւ հիւանդութեան, կեանքին հրաժեշտ տուաւ Գահիրեի Թեմական ժողովի երկարամեայ անդամ եւ ԵԳՍ Հոգաբարձութեան ատենապետ Տիար Պետրոս Մովսեսեան:

Հանգուցեալը պատանի տարիքին անդամակցած է Հայկական Ընթերցասրահին: Եղած է Նոր Սերունդ Մշակութային Միութեան Վարչութեան ատենապետ:

1971-էն ան անդամակցած է Գահիրեի ՀԲԸ-ին:

1972 թուականէն սկսեալ Եղած է Ս. Գրիգոր Լուսաւորիչ Եկեղեցւոյ Հոգաբարձութեան անդամ, ապա՝ ատենապետ:

1976-էն անդամակցած է Սոցիալ Դեմոկրատ Հնչակեան Կուսակցութեան Եգիպտոսի մասնաճիւղին, ապա ստանձնած՝ նոյն կուսակցութեան Եգիպտոսի մասնաճիւղի ատենապետի պաշտօնը:

1979 թուականէն սկսեալ Եղած է Գահիրեի Թեմական ժողովի անդամ, քանից վարելով Գահիրեի Քաղաքական ժողովի ատենադպրի պաշտօնը: Ան երկար տարիներ մաս կազմած է Գալուստեան Ազգային Վարժարանի Հոգաբարձութեան եւ Եղիայեան Սանուց Յանձնախումբին:

Պետրոս Մովսեսեանի մահով, Եգիպտահայ գաղութը կորսնցուց զանազան կառոյցներէ ներս իր աւանդը ներդրած ժրաշան եւ նուիրեալ անդամ մը:

«Տեղեկատու» իր ցաւակցութիւնները կը յայտնէ հանգուցեալին եղօր՝ Տիար Աւետիս Մովսեսեանի, հարազատներուն եւ սգակիր բոլոր պարագաներուն:

ԱՆԴԱՄԱԿԱՆ

ՄԱՅԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Երկուշաբթի, 24 Դեկտեմբեր 2012-ին, իր մահկանացուն կնքեց Գահիրեի ՀԲԸ-ի երկարամեայ անդամ եւ ԵԳՍ Հոգաբարձութեան նախկին նուիրեալ ատենապետ, Ժիլպեր (Վահրամ) Ղուկաս Յովակիմեան:

Խորապէս կը ցաւակցիսը հանգուցեալին այրիին՝ Տիկին Սեղա Յովակիմեանի, որդույն՝ Տոքը. եւ Տիկին Տիգրան Յովակիմեանի եւ սգակիր բոլոր պարագաներուն:

Երկուշաբթի, 31 Դեկտեմբեր 2012-ին, մեզմէ ընդմիշտ հեռացաւ Գահիրեի ՀԲԸ-ի երկարամեայ անդամունի Մարի Գալընեան (ծնեալ Թովմասեան):

Մեր խորազաց ցաւակցութիւնը կը յայտնենք հանգուցեալին զաւակներուն՝ Տէր եւ Տիկին Խորեն Գալընեանի, Տէր եւ Տիկին Կամալ եւ Ալիա Առատի (Գալընեան), Օր. Արփի Գալընեանի, թոռներուն եւ սգակիր բոլոր հարազատներուն:

Ուրբաթ, 18 Յունուար 2013-ին, մահացաւ Անուշ Պալաեան (ծնեալ Աջիկեան):

Մեր ցաւակցութիւնները կը յայտնենք հանգուցեալին զաւակներուն՝ Գահիրեի ՀԲԸ-ի երկարամեայ Վարչական անդամ Տիար Մարտիկ Պալաեանի, Յելիհոպուտոյ ՅՄԸ Նորմանի նախկին երկարամեայ Վարչական անդամ Տիար Վահե Վարժապետեանի եւ Տիկնոց՝ Տոքը. Յերմինեի ու Տէր եւ Տիկին Թագուր եւ Սաթօ Արապեաններու, թոռներուն եւ սգակիր բոլոր հարազատներուն:

